II

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 4ης Απριλίου 1995

σχετικά με την προβλεπόμενη χορήγηση ενίσχυσης από το ομοσπονδιακό κρατίδιο της Βαυαρίας (Freistaat Bayern), στις χαλυβουργικές επιχειρήσεις που καλύπτονται από τη συνθήκη ΕΚΑΧ Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH (Sulzbach-Roesenberg) και Lech-Stahlwerke GmbH (Meitingen-Herbertshofen)

(Το κείμενο στη γερμανική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(95/422/ΕΚΑΧ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα, και ιδίως το άρθρο 4 στοιχείο γ),

την απόφαση αριθ. 3855/91/ΕΚΑΧ της 27ης Νοεμβρίου 1991 περί κώδικα ενισχύσεων στη χαλυβουργία [1]

Αφού κάλεσε τα λοιπά κράτη μέλη και τους λοιπούς ενδιαφερόμενους τρίτους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους, σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 4 της ανωτέρω απόφασης,

Έχοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που έλαβε,

Εκτιμώντας ότι:

I

Στις 14 Σεπτεμβρίου 1994 η Επιτροπή αποφάσισε να κινήσει τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 6 παράγραφος 4 της απόφασης αριθ. 3855/91/ΕΚΑΧ (εφεξής «κώδικας ενισχύσεων στη χαλυβουργία») σχετικά με διάφορα χρηματοδοτικά μέτρα στο πλαίσιο της ιδιωτικοποίησης των μετοχών που κατέχει το Freistaat Bayern στις εταιρείες Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH (εφεξής «NMH» και Lech-Stahlwerke GmbH (εφεξής «LSW»). Βάσει των πληροφοριών που παρέσχε η γερμανική κυβέρνηση, η Επιτροπή συμπέρανε ότι η προβλεπόμενη εισφορά δημοσίων πόρων στο ίδιο κεφάλαιο των δύο εταιρειών και η προβλεπόμενη συμμετοχή του Δημοσίου στη χρηματοδότηση ορισμένων επενδύσεων πρέπει να θεωρηθεί κρατική ενίσχυση που δεν συμβιβάζεται με τον κώδικα ενισχύσεων στη χαλυβουργία.

Με επιστολή της 24ης Οκτωβρίου 1994, η Επιτροπή γνωστοποίησε στη γερμανική κυβέρνηση την απόφασή της να κινήσει τη διαδικασία και της ζήτησε να υποβάλει τις παρατηρήσεις της και τις συμπληρωματικές πληροφορίες που ενδεχομένως κρίνει σχετικές με την υπόθεση. Η απάντηση των γερμανικών αρχών της 9ης Δεκεμβρίου 1994 περιείχε ορισμένες συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικά με τα προβλεπόμενα χρηματοδοτικά μέτρα, ορισμένα συμπληρωματικά επιχειρήματα για την εδραίωση της θέσης της γερμανικής κυβέρνησης· ότι τα εν λόγω μέτρα δεν συνιστούν ενίσχυση ή ότι έχουν ήδη εγκριθεί από την Επιτροπή, καθώς και το σχέδιο του επιχειρηματικού προγράμματος της NMH για το μέλλον μετά την προβλεπόμενη ιδιωτικοποίηση.

Η επιστολή με την οποία η Επιτροπή γνωστοποίησε στις γερμανικές αρχές την απόφασή της να κινήσει τη διαδικασία δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* αριθ. C 337 της 31ης Δεκεμβρίου 1994, σελίδα 4, ενώ παράλληλα τα άλλα κράτη μέλη και οι ενδιαφερόμενοι τρίτοι κλήθηκαν να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους.

Στις 30 Νοεμβρίου 1994 η Επιτροπή αποφάσισε να κινήσει μία δεύτερη διαδικασία σχετικά με εταιρικά δάνεια, συνολικού ύψους 49,895 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων (26,26 εκατομμύρια Ecu) που χορήγησε σε δέκα δόσεις το

[1] ΕΕ αριθ. L 362 της 31. 12. 1991, σ. 57.

ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας προς την NMH μεταξύ Μαρτίου 1993 και Αυγούστου 1994 (1). Τα ανωτέρω δάνεια ενδέχεται να συνιστούν αθέμιτη κρατική ενίσχυση, διότι στα μέτρα αυτά χρηματοδότησης της εταιρείας δεν συμμετείχε κανείς ή δεν συμμετείχαν όλοι οι εταίροι. Η παρούσα απόφαση δεν πραγματεύεται τα εν λόγω δάνεια. Ωστόσο, η δεύτερη διαδικασία έχει κάποια συνάφεια με την παρούσα απόφαση, διότι οι γερμανικές αρχές σκοπεύουν να παράσχουν ένα τμήμα της χρηματοδοτικής ενίσχυσής τους στην NMH υπό μορφή παραίτησης από αξιώσεις που απορρέουν από τα δάνεια τα οποία αποτελεούν αντικείμενο της δεύτερης διαδικασίας. Εάν η Επιτροπή επιτρέψει την προβλεπόμενη χρηματοδοτική ενίσχυση της NMH, αυτό θα ισχύει de facto και για τα δάνεια των μετόχων που αποτελούν αντικείμενο της δεύτερης διαδικασίας. Αν δεν την επιτρέψει, δεν θίγεται η διαδικασία σχετικά με τα εν λόγω δάνεια.

Στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας περιήλθαν στην Επιτροπή οι ακόλουθες παρατηρήσεις:

— Η κυβέρνηση ενός κράτους μέλους δήλωσε ότι θεωρεί την προβλεπόμενη εισφορά πόρων του Δημοσίου ως κρατική ενίσχυση που στρεβλώνει τον ανταγωνισμό εντός της Κοινότητας σε βάρος των ημεδαπών της επιχειρήσεως. Όσον αφορά την επενδυτική ενίσχυση, επεσήμανε ότι η Επιτροπή οφείλει να εξασφαλίσει την αυστηρή τήρηση των ισχυόντων κοινοτικών κανόνων για τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων στη χαλυβουργία.

— Ένα γερμανικό δικηγορικό γραφείο που εργάζεται για λογαριασμό μίας γερμανικής εταιρείας παραγωγής χαλύβδινων σωλήνων, η οποία είναι ανταγωνίστρια της Rohrwerke Neue Maxhütte GmbH (εφεξής «RNM»), θυγατρικής της NMH, υπέβαλε μία ανάλυση των χρηματοδοτικών μέτρων που προτίθεται να λάβει το κρατίδιο της Βαυαρίας βάσει των στοιχείων που δημοσιεύθηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα. Κατέληξε στο συμπέρασμα ότι τα προβλεπόμενα μέτρα συνιστούν κρατική ενίσχυση και δεν συμβιβάζονται με τον κώδικα ενισχύσεων στη χαλυβουργία. Επεσήμανε ότι η ενίσχυση ευνοούσε έμμεσα και την RNM, με αποτέλεσμα ο άμεσος ανταγωνιστής του πελάτη του να επιδοτηθεί αντικανονικά σε περίπτωση υλοποίησης του σχεδίου της κυβέρνησης του κρατιδίου της Βαυαρίας.

— Ένας γάλλος κατασκευαστής παραγωγής χαλύβδινων σωλήνων εξέθεσε λεπτομερώς την επικρατούσα κατάσταση στην ευρωπαϊκή αγορά χαλυβδίνων σωλήνων και την κατάσταση της δικής του επιχείρησης και ανέφερε σχετικά ότι, μεταξύ 1986 και 1993, υποχρεώθηκε να μειώσει το εργατικό δυναμικό της κατά 48 %. Κάλεσε την Επιτροπή να εξασφαλίσει την αυστηρή τήρηση των σχετικών διατάξεων των συνθηκών από όλα τα χρηματοδοτικά μέτρα που θα μπορούν να ευνοήσουν, άμεσα ή έμμεσα, τον κατασκευαστή χαλύβδινων σωλήνων RNM ως θυγατρική επιχείρηση της NMH.

— Μία βρετανική χαλυβουργική εταιρεία, επισημαίνοντας ότι η NMH έχει ήδη διασωθεί χάρη στη συμμετοχή του κράτους το 1987, παρότρυνε την Επιτροπή να εφαρμόσει τη δεδηλωμένη πολιτική της να καταργηθούν οι ενισχύσεις προς τη χαλυβουργία που δεν συμβιβάζονται με τις συνθήκες και να μην εγκρίνει ενισχύσεις για την κάλυψη λειτουργικών ζημιών ή για την πραγματοποίηση νέων επενδύσεων που δεν συμβιβάζονται με τον κώδικα ενισχύσεων στη χαλυβουργία.

— Μία εθνική ένωση παραγωγών χάλυβα εξέφρασε την πλήρη συμφωνία της με τα πρώτα συμπεράσματα της Επιτροπής, ότι τα προβλεπόμενα χρηματοδοτικά μέτρα του ομόσπονδου κρατιδίου της Βαυαρίας συνιστούν ενίσχυση που δεν συμβιβάζεται με τη συνθήκη ΕΚΑΧ και με τον κώδικα ενισχύσεων στη χαλυβουργία, και ζήτησε από την Επιτροπή να μην επιτρέψει την εισφορά κεφαλαίων από την κυβέρνηση του κρατιδίου της Βαυαρίας είτε προς την NMH είτε προς τη LSW.

— Μία άλλη εθνική ένωση παραγωγών χαλύβδινων σωλήνων στήριξε την αρχική θέση της Επιτροπής, ότι οποιαδήποτε εισφορά κεφαλαίου από την κυβέρνηση του κρατιδίου της Βαυαρίας στην NMH ή στη LSW αντιβαίνει ενδεχομένως στη συνθήκη ΕΚΑΧ και στον κώδικα ενισχύσεων στη χαλυβουργία, και ζήτησε από την Επιτροπή να εφαρμόσει τη δεδηλωμένη πολιτική της για απαγόρευση χορήγησης ενισχύσεων στη χαλυβουργία.

— Μία «Komitee Erhaltet unsere Arbeitsplätze» («Επιτροπή διασώστε τις θέσεις εργασίας μας»), ομάδα με άγνωστη σύνθεση από το Sulzbach-Rosenberg, επεσήμανε την ανάγκη πραγματοποίησης επενδύσεων για την τεχνική βελτίωση των εγκαταστάσεων της NMH με σκοπό την προστασία του περιβάλλοντος από τη ρύπανση και εξέθεσε τη βαρύνουσα σημασία της NMH για την οικονομία της περιφέρειας. Ζήτησε από την Επιτροπή να συναινέσει στην προβλεπόμενη αναδιάρθρωση της εταιρείας. Ο Δήμος Sulzbach-Rosenberg και ένας δημότης υπέβαλαν παρόμοιες παρατηρήσεις.

Με επιστολή της 13ης Φεβρουαρίου 1995, οι παρατηρήσεις κοινοποιήθηκαν στη γερμανική κυβέρνηση, από την οποία ζητήθηκε να απαντήσει.

Με επιστολή της 9ης Φεβρουαρίου 1995, οι γερμανικές αρχές υπέβαλαν ορισμένες συμπληρωματικές πληροφορίες και ορισμένα παραδείγματα μέτρων διάσωσης που εφάρμοσαν ιδιωτικές επιχειρήσεις. Διαβίβασε επίσης αντίγραφα των συμβάσεων μεταξύ του κρατιδίου της Βαυαρίας, του κ. Aicher και της Max Aicher GmbH & Co, οι οποίες συνήφθησαν στις 27 Ιανουαρίου 1995 και αφορούν την πώληση των μεριδίων που κατείχε το κρατίδιο της Βαυαρίας στις εταιρείες NMH και LSW και την υποχρέωση του κρατιδίου της Βαυαρίας να καταβάλει χρηματοδοτική εισφορά. Οι συμβάσεις επρόκειτο να τεθούν σε ισχύ μετά την έγκριση των χρηματοδοτικών εισφορών από την Επιτροπή.

Στις 14 Φεβρουαρίου 1995 πραγματοποιήθηκε σύσκεψη μεταξύ εκπροσώπων της βαυαρικής κυβέρνησης, της ομοσπονδιακής κυβέρνησης της Γερμανίας και της Επιτροπής. Σχολιάσθηκε και συζητήθηκε η θέση της γερμανικής κυβέρνησης και ορισμένες λεπτομέρειες των υποβληθεισών συμβάσεων. Με επιστολή της 1ης Μαρτίου 1995, οι γερμανικές αρχές υπέβαλαν τις απόψεις τους σχετικά με τις παρατηρήσεις των άλλων κρατών μελών και των ενδιαφερομένων τρίτων, όπως τους είχε ζητηθεί.

(1) Κρατική ενίσχυση αριθ. C 55/94 ex NN 100/94, SEC (94) 1967, IP (94) 1118, ΕΕ αριθ. C 173 της 8. 7. 1995, σ. 3.

II

Βάσει των πληροφοριών που υπεβλήθησαν, τα σχετικά με την υπόθεση γεγονότα έχουν ως εξής:

Στις 16 Απριλίου 1987 κινήθηκε επίσημη διαδικασία πτωχεύσεως της Eisenwerk-Gesellschaft Maximilianshütte GmbH («Maxhütte»). Ο σύνδικος πτωχεύσεως αποφάσισε τη συνέχιση των δραστηριοτήτων για την κατάρτιση ενός σχεδίου αναδιάρθρωσης. Κατά τα μέσα του 1990 δύο νεοσυσταθείσες εταιρείες ανέλαβαν τις δραστηριότητες της Maxhzütte i.K. Η Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH (NMH) ανέλαβε την κατασκευή της σειράς προϊόντων της Maxhütte που καλύπτεται από τη συνθήκη EKAX και η Rohrwerk Neue Maxhütte GmbH (RNM) την παραγωγή σωλήνων. Η NMH κατέχει το 85 % των μεριδίων της RNM, ενώ τα υπόλοιπα 15 % κατέχονται από την Kühnlein, Νυρεμβέργη, τη σημαντικότερη εταιρεία πώλησης των παραγόμενων σωλήνων.

Οι αρχικοί μεριδιούχοι της NMH ήταν το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας (45 %), η Thyssen Edestahlwerke AG (5,5 %), η Thyssen Stahl AG (5,5 %), η Lech-Stahlwerke GmbH (11 %), η Krupp Stahl AG (11 %), η Klöckner Stahl GbmH (11 %) και η Mannesmann Röhrenwerke AG (11 %) [1]. Για να επιτρέψει στην LSW να αποκτήσει συμμετοχή στην NMH, το κρατίδιο της Βαυαρίας εξαγόρασε το 1998 το 19,734 % των μετοχών της LSW. Με απόφαση της 26ης Ιουλίου 1988, η Επιτροπή αποφάνθηκε ότι η συμμετοχή του κρατιδίου στις εν λόγω δύο επιχειρήσεις δεν περιέχει στοιχείο κρατικής ενίσχυσης [2].

Με συμφωνία της 7ης Δεκεμβρίου 1992 και της 3ης Μαρτίου 1993, η Klöckner Stahl GmbH μεταβίβασε το μερίδιο που κατείχε στην NMH προς την Annahütte Max Aicher GmbH & Co KG, Hammerau, έναντι 1 γερμανικού μάρκου. Στις 14 Ιουνίου 1993 οι εταιρείες Krupp Stahl AG, Thyssen Stahl AG και Thyssen Edestahlwerke AG μεταβίβασαν τα μερίδια που κατείχαν στην NMH προς την LSW, έναντι 200 000 γερμανικών μάρκων. Με επιστολή της 9ης Δεκεμβρίου 1994, η γερμανική κυβέρνηση γνωστοποίησε στην Επιτροπή ότι η μεταβίβαση των μεριδίων κατέστη ισχυρή ανεξάρτητα από τη συναίνεση των πιστωτών.

Ως εκ τούτου, τα μερίδια κατανέμονται ως εξής:

— κρατίδιο Βαυαρίας	45 %
— LSW	33 %
— Annahütte Max Aicher GmbH & Co KG	11 %
— Mannesmann Röhrenwerke AG	11 %

Η LSW και η Annahütte ελέγχονται από τον επιχειρηματία κ. Aicher.

Η NMH παράγει περίπου 299 kt ακατέργαστο χάλυβα ετησίως [μέγιστο δυναμικό παραγωγής (ΜΔΠ): 444 kt ετησίως], 81 kt ημικατεργασμένα προϊόντα ανά έτος και περίπου 85 kt ελαφρές και βαριές διατομές (μορφοσιδήρους) ετησίως (ΜΔΠ: 258 kt ετησίως). Η θυγατρική της RNM παράγει περίπου 70 kt σωλήνες ετησίως (ΜΔΠ: 136 kt ετησίως). Η NMH απασχολεί σήμερα 1040 εργαζόμενους και η RNM 560 εργαζομένους. Η NMH δεν πραγματοποίησε καθόλου κέρδη από τις ιδρύσεώς της, στα μέσα του 1990. Η συνολική ζημία που υπέστη μέχρι το τέλος του 1994 ανέρχεται σε 156,4 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα (82,31 εκατομμύρια Ecu). Η LSW παράγει περίπου 600 kt χάλυβα ετησίως σε κάμινο βολταϊκού τόξου και περίπου 450 kt επιμήκη προϊόντα θερμής έλασης ετησίως (ελαφρές διατομές και ράβδοι οπλισμού σκυροδέματος).

Με σύμβαση της 27ης Ιανουαρίου 1995, το κρατίδιο της Βαυαρίας και η Max Aicher GmbH & Co συμφώνησαν να πωλήσει το κρατίδιο τα μερίδια ύψους 45 % που κατείχε στην NMH προς την Max Aicher GmbH & Co έναντι 3 γερμανικών μάρκων (1,58 Ecu). Περαιτέρω, συμφώνησαν ότι το κρατίδιο της Βαυαρίας θα αναλάβει το 80,357 % των ζημιών της NMH που σωρεύθηκαν μέχρι το τέλος του 1994. Το ύψος των ζημιών καθορίσθηκε εν τέλει στα 156,4 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα (82,31 εκατομμύρια Ecu), ώστε η καταβολή της Βαυαρίας θα ανερχόταν σε 125, 7 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα (66,15 εκατομμύρια Ecu). Η συμβολή της Βαυαρίας δεν συνιστούσε εισφορά ιδίου κεφαλαίου της εταιρείας εκ μέρους της Βαυαρίας ως εταίρου, αλλά θεωρήθηκε ως λοιπά έσοδα που μειώνουν τις ζημίες της εταιρείας. Η σύμβαση θα τεθεί σε ισχύ αφού εγκριθεί από το κοινοβούλιο της Βαυαρίας και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Τα εταιρικά δάνεια που χορήγησε η Βαυαρία [3] μπορούν να συμψηφιστούν με την προβλεπόμενη χρηματοδοτική εισφορά 125,7 εκατομμυρίων μάρκων (66,15 εκατομμύρια Ecu) όταν η σύμβαση τεθεί σε ισχύ. Συνεπώς, η συνεισφορά θα πραγματοποιηθεί εν μέρει μέσω της παραιτήσεως από αξιώσεις που προκύπτουν από τα δάνεια που εξέτασε η Επιτροπή στο πλαίσιο της διαδικασίας που κίνησε με την δεύτερη προαναφερθείσα απόφαση.

Οι λοιποί εταίροι, Mannesmann Röhrenwerke AG και Annahütte Max Aicher GmbH & Co KG, οι οποίοι κατέχουν το 11 % των μεριδίων της NMH έκαστος, δεν είναι διατεθειμένοι να συμβάλουν στην οικονομική αναδιάρθρωση της NMH.

Τα μέρη της ανωτέρω σύμβασης συμφώνησαν περαιτέρω ότι το κρατίδιο της Βαυαρίας θα καταβάλει μέχρι 56 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα (29,47 εκατομμύρια Ecu) για να καλυφθεί το κόστος των επενδύσεων λόγω «βαρών του παρελθόντος» («Altlasten»), παραδείγματος χάρη μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος και την προστασία κατά του θορύβου και της ατμοσφαιρικής ρύπανσης.

Το κρατίδιο της Βαυαρίας και ο κ. Aicher συμφωνούν με δεύτερη σύμβαση της 27ης Ιανουαρίου 1995 ότι το κρατίδιο θα πωλήσει στον κ. *Aicher* το μερίδιο ύψους 19,734 % που κατέχει στο κεφάλαιο της LSW έναντι 1 γερμανικού μάρκου (0,52 Ecu) και ότι το κρατίδιο θα προβεί σε «αντισταθμιστική καταβολή» ύψους 20 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων (10,52 εκατομμύρια Ecu) στην LSW. Η συνεισφορά της Βαυαρίας δεν προβλέπεται να αποτελέσει εισφορά ιδίου κεφαλαίου της εταιρείας από τη Βαυαρία ως εταίρου, αλλά θα θεωρηθεί ως λοιπά έσοδα που μειώνουν τις ζημίες της εταιρείας. Η σύμβαση θα τεθεί σε ισχύ αφού εγκριθεί από το κοινοβούλιο της Βαυαρίας και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

[1] Βλέπε την απόφαση της Επιτροπής της 27ης Ιουνίου 1989, XIX έκθεση επί της πολιτικής ανταγωνισμού (1990), παράγραφος 75, σ. 86, Δελτίο ΕΚ 6-1989, σημείο 2. 1. 74.

[2] Βλέπε XVIII έκθεση επί της πολιτικής ανταγωνισμού (1989), παράγραφος 198, σ. 163.

[3] Βλέπε κρατική ενίσχυση αριθ. C 55/94, ex NN 100/94, υποσημείωση 2.

Ο άλλος εταίρος της LSW, η *Max Aicher GmbH & Co*, θα απομείνει μόνος εταίρος της LSW και θα ενέχεται για τις ζημίες της εταιρείας, στο πλαίσιο που προβλέπεται από τη γερμανική νομοθεσία για τις εταιρείες περιορισμένης ευθύνης. Τέτοιου είδους συνεισφορά της *Max Aicher GmbH & Co* δεν αντισταθμίζει την προβλεπόμενη συνεισφορά του κρατιδίου της Βαυαρίας, διότι η *Max Aicher GmbH & Co*, προσδοκά τουλάχιστον απόδοση της χρηματοδοτικής εισφοράς.

Η συμφωνία μεταφοράς κερδών και ζημιών μεταξύ της NMH και της RNM λήφθηκε από τον Φεβρουάριο του 1995.

III

Οι γερμανικές αρχές υπέβαλαν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με την απόφαση Επιτροπής να κινήσει τη διαδικασία και απάντησαν στις παρατηρήσεις που έλαβαν από τα άλλα κράτη μέλη και τους λοιπούς ενδιαφερόμενους τρίτους. Η θέση της γερμανικής κυβέρνησης και τα επιχειρήματα που προέβαλε για τη στήριξη της θέσης της έχουν ως εξής:

1. Η γερμανική κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η προβλεπόμενη συνεισφορά 125,7 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων (66,15 εκατομμύρια Ecu) στην NMH αντιστοιχεί στη συνήθη συμπεριφορά του ιδιώτη επενδυτή που δραστηριοποιείται σε συνθήκες οικονομίας της αγοράς σε μία ανάλογη κατάσταση και, συνεπώς, δεν συνιστά κρατική ενίσχυση.

2. Οι γερμανικές αρχές επισημαίνουν ότι η πώληση των μεριδίων του κρατιδίου της Βαυαρίας εντάσσεται στο πλαίσιο ενός γενικότερου προγράμματος ιδιωτικοποίησης που αναφέρεται στη συμμετοχή του ομόσπονδου κράτους σε διάφορες εταιρείες, όπως οι *DASA, Bayernwerk, Rhein-Main-Donau AG, IABG, Ferngas Nordbayern, BHS AG* κ.λπ. Οι περισσότερες από τις εταιρείες αυτές πωλούνται σε υψηλή τιμή. Η γερμανική κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η προβλεπόμενη «αρνητική τιμή αγοράς» για την πώληση των μεριδίων που κατείχε η Βαυαρία στις NMH και LSW αποτελεί απλώς τμήμα των θετικών συνολικών εσόδων στα οποία αποβλέπει η Βαυαρία από την πώληση όλου του χαρτοφυλακίου των συμμετοχών της. Εάν υπολογισθεί το σύνολο του προγράμματος ιδιωτικοποίησης, η τιμή αγοράς είναι θετική, με αποτέλεσμα η σχεδιαζόμενη συμπεριφορά του κρατιδίου στην περίπτωση της NMH να εξισορροπείται εν προκειμένω από την πώληση των κερδοφόρων επιχειρήσεων. Οι γερμανικές αρχές υποστηρίζουν ότι και ένας ιδιώτης επενδυτής που θα πωλούσε το σύνολο του χαρτοφυλακίου του θα ενεργούσε με παρόμοιο τρόπο για ορισμένα από τα στοιχεία του χαρτοφυλακίου, εφόσον αποκόμιζε από την όλη πράξη θετικό αποτέλεσμα, αντίστοιχο με την αγοραία αξία του χαρτοφυλακίου.

3. Η γερμανική κυβέρνηση υποστηρίζει επίσης ότι ένας ιδιώτης επενδυτής δεν λαμβάνει υπόψη του απλώς την πιθανή απόδοση της επένδυσης ή μόνον τον περιορισμό των ζημιών από την τοποθέτηση κεφαλαίου όταν πωλεί το μερίδιό του σε μία προβληματική εταιρεία. Ένας ιδιώτης επενδυτής, ή τουλάχιστον ένας επενδυτής που αναλαμβάνει επιτυχώς τις ευθύνες του, λαμβάνει επίσης υπόψη του τη φήμη του, την κοινωνική του ευθύνη και την υπόληψή του στην αγορά. Συνεπώς, κατά τη γερμανική κυβέρνηση, σε μία παραπλήσια κατάσταση και ένας ιδιώτης επενδυτής θα εισέφερε ίδια κεφάλαια χωρίς να προσδοκά κέρδη από την πώληση των μεριδίων που κατείχε σε δύο εταιρείες σε άλλο εταίρο έναντι συμβολικής τιμής.

4. Οι γερμανικές αρχές παρέθεσαν ορισμένες περιπτώσεις που κατά τη γνώμη τους στηρίζουν την άποψή τους ότι οι ιδιώτες επενδυτές θα ενεργούσαν με ανάλογο τρόπο. Οι περιπτώσεις που παρέθεσαν είναι η διάσωση της *Metallgesellschaft AG* από ιδιώτες πιστωτές και μετόχους, η εξαγορά της *Maschinenfabrik Weiherhammer*, από ηγετικά της στελέχη με οικονομική στήριξη της μητρικής εταιρείας *Bayerische Berg-, Hütten- und Salzwerke AG* (BHS, επιχείρησης που πωλήθηκε πρόσφατα στη VIAG AG) από το κρατίδιο της Βαυαρίας στο πλαίσιο της ιδιωτικοποίησης, η οικονομική αναδιάρθρωση της *Textilgruppe Hof* μέσω των τραπεζών που κατείχαν μερίδια στο κεφάλαιό της, η εξαγορά από τα ηγετικά στελέχη τμήματος της *Digital Equipment* και της *Graetz Holztechnik GmbH* (πρώην θυγατρικής της NOKIA), η οικονομική αναδιάρθρωση της Kennametal Hertel AG και η πώληση της *Heilit Woerner Bau AG* στην *Walker Bau AG* έναντι τιμής αγοράς 1 γερμανικού μάρκου και με εισφορά κεφαλαίου ύψους 50 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων από την πωλήτρια εταιρεία.

   Κατά τη σύσκεψη της 14ης Φεβρουαρίου 1995, οι γερμανικές αρχές υποστήριξαν επίσης ότι η Επιτροπή πρέπει να λάβει υπόψη της το γεγονός ότι οι ιδιώτες επενδυτές έχουν διαφορετικές αντιλήψεις στα διάφορα κράτη μέλη κατά τη σύγκριση της συμπεριφοράς του κρατιδίου και της πιθανής συμπεριφοράς των ιδιωτών επενδυτών που δρουν σε συνθήκες οικονομίας της αγοράς.

5. Η συμπεριφορά των πρώην ιδιωτών εταίρων της NMH (*Krupp Hoesch, Thyssen, Klöckner*), που πώλησαν τα μερίδιά τους έναντι συμβολικής ή χαμηλής τιμής αγοράς και μεταβίβασαν τις αξιώσεις τους από τα δάνεια των μετόχων στην εταιρεία που εξαγόρασε τα μερίδιά τους χωρίς άλλη χρηματοδοτική συνεισφορά, δεν αποτελεί ένδειξη για το αντίθετο, σύμφωνα με τη γερμανική κυβέρνηση, γιατί πρόθεση των ανωτέρω ιδιωτών εταίρων ήταν απλώς να απαλλαγούν από τη συμμετοχή τους σε μία ζημιογόνο εταιρεία που ανταγωνιζόταν την κύρια δραστηριότητά τους.

   Σύμφωνα με τη γερμανική κυβέρνηση, το γεγονός ότι η *Mannesmann Röhrenwerke AG*, η οποία κατέχει μερίδιο ύψους 11 % στην NMH, δεν είναι διατεθειμένη να χορηγήσει χρηματοδοτική συνεισφορά για την αναδιάρθρωση της εταιρείας, δεν αποτελεί ένδειξη ότι η σχεδιασμένη συμπεριφορά του ομόσπονδου κρατιδίου δεν ανταποκρίνεται στη συνήθη συμπεριφορά του επενδυτή που δραστηριοποιείται σε συνθήκες οικονομίας της αγοράς, διότι η *Mannesmann* ενδιαφέρεται μόνο να διατηρήσει τη συμμετοχή της στην RNM όπου ηγείται της βιομηχανίας.

   Επίσης, το γεγονός ότι η *Annahütte Max Aicher GmbH & Co KG*, η οποία κατέχει μερίδιο ύψους 11 % στην NMH, δεν είναι διατεθειμένη να συνεισφέρει στην οικονομική αναδιάρθρωση της NMH δεν πρέπει, σύμφωνα με τη γερμανική κυβέρνηση, να προξενήσει αμφιβολίες, δεδομέ-

νου ότι η εταιρεία αυτή έγινε μέτοχος πολύ πρόσφατα και η διαχείρισή της, που ελέγχεται από τον κ. *Aicher* μέσω της *Stahlwerk Annahütte Beteiligung GmbH*, θεωρεί ότι η εταιρεία δεν είναι υπεύθυνη για τις σωρευθείσες ζημίες της NMH.

6. Η γερμανική κυβέρνηση διευκρίνισε ότι και ο όμιλος *Aicher* πρόκειται να συνεισφέρει στην οικονομική αναδιάρθρωση της NMH σε συνολικό ποσό ύψους 188 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων (98,95 εκατομμύρια Ecu), που περιλαμβάνει 32 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα (16,8 εκατομμύρια Ecu) για τη διατήρηση της ρευστότητας της LSW μέχρι το τέλος της 1994, 32 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα (16,8 εκατομμύρια Ecu) ως προβλεπόμενη τιμή αγοράς που θα καταβάλει ο κ. Aicher για απαιτήσεις τραπεζών έναντι της NMH, 99,6 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα (52,4 εκατομμύρια Ecu) βασική ταμειακή ροή της NMH για τα έτη 1995 — 1999, και 24,3 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα (12,79 εκατομμύρια Ecu) που θα προκύψουν από τις συνέπειες της συνεργασίας λόγω της συγκέντρωσης της NMH με την LSW και την *Annahütte*. Η συνεισφορά αυτή αποδεικνύει, κατά τη γερμανική κυβέρνηση, ότι υπό ανάλογες συνθήκες ένας ιδιώτης επενδυτής θα παρείχε οικονομική ενίσχυση με ανάλογο τρόπο.

7. Η γερμανική κυβέρνηση προβάλλει επίσης το επιχείρημα ότι η Επιτροπή ενέκρινε το 1988 τη συμμετοχή της Βαυαρίας στην NMH. Κατά τη γερμανική κυβέρνηση, οι προβλεπόμενοι όροι πώλησης του μεριδίου αυτού, αποτελούν συνέπεια της ανωτέρω συμμετοχής. Ως εκ τούτου, η σχεδιαζόμενη συμπεριφορά του κρατιδίου πρέπει να θεωρηθεί ότι καλύπτεται ήδη από την απόφαση της Επιτροπής του 1988.

8. Όσον αφορά την προβλεπόμενη εισφορά 20 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων (10,2 εκατομμύρια Ecu) στην LSW σε συνδυασμό με τη μεταβίβαση του μεριδίου ύψους 19,734 % του κρατιδίου της Βαυαρίας στον κ. *Aicher*, οι γερμανικές αρχές προέβλεπαν κατά κύριο λόγο τα επιχειρήματα που χρησιμοποιήθηκαν για την εισφορά προς την NMH. Διευκρίνισαν ότι το ποσό των 20 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων προβλέπεται να καλύψει τις ζημιές που υπέστη η LSW λόγω της συμμετοχής της, ύψους 11 %, στην NMH. Το κρατίδιο της Βαυαρίας εξαγόρασε το μερίδιο στην LSW για να επιτρέψει τη συμμετοχή της στην NMH.

9. Όσον αφορά την εισφορά ποσού έως 56 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων (29,47 εκατομμύρια Ecu) για την πραγματοποίηση επενδύσεων από την NMH, οι γερμανικές αρχές αναφέρθηκαν σε συμφωνία η οποία συνήφθη στις 4 Νοεμβρίου 1987 μεταξύ του ομόσπονδου κρατιδίου της Βαυαρίας και των εταιρειών *Thyssen Edelstahlwerke AG, Thyssen Stahl AG, LSW, Saarstahl Völklingen GmbH, Krupp Stahl AG, Klöckner Stahl GmbH και* Mannesmann Röhrenwerke AG. Η εν λόγω συμφωνία, η οποία είχε διανεμηθεί σε εκπροσώπους της Επιτροπής σε σύσκεψη της 4ης Νοεμβρίου 1987, προέβλεπε σε γενικές γραμμές το πρόγραμμα για τη συνέχιση των δραστηριοτήτων της παλαιάς Maxhütte στο πλαίσιο της νεοσυσταθείσας NMH και περιείχε τις ακόλουθες διατάξεις:

«5.5 Οι εγκαταστάσεις εξαγοράζονται χωρίς βάρη του παρελθόντος. Στο βαθμό που είναι αδύνατη η εξαγορά χωρίς βάρη του παρελθόντος, το κρατίδιο της Βαυαρίας θα εξασφαλίσει ότι η MHN (δηλαδή NMH) δεν θα επιβαρυνθεί με τις αντίστοιχες οικονομικές υποχρεώσεις.».

Η γερμανική κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η Επιτροπή έλαβε υπόψη της την ανωτέρω διάταξη κατά την έκδοση της απόφασης της 26ης Ιουλίου 1988 και, επομένως, πρέπει να θεωρηθεί ότι την έχει εγκρίνει. Υπέβαλε την πραγματογνωμοσύνη ενός γερμανικού δικηγορικού γραφείου, στο οποίο ανέθεσε σχετική εντολή η NMH, όπου εξάγεται το συμπέρασμα ότι από την ερμηνεία του όρου «*altastenfreie Übernahme der Anlagen*» (εξαγορά εγκαταστάσεων χωρίς τα βάρη του παρελθόντος) συνάγεται ότι καλύπτει την υποχρέωση του κράτους να εξασφαλίσει μεταβίβαση του τεχνικού εξοπλισμού σε εκσυγχρονισμένη κατάσταση, και επομένως το κράτος πρέπει να αναλάβει το κόστος για τις απαραίτητες επισκευές και επενδύσεις. Οι αρμόδιες υπηρεσίες της βαυαρικής κυβέρνησης δεν συμμεριζόταν τη νομική αυτή άποψη, αλλά δεν θέλησαν να κινηθεί δικαστική διαδικασία, ώστε να μην δοθεί η εντύπωση ότι το ομόσπονδο κρατίδιο της Βαυαρίας ενδέχεται να θέσει σε κίνδυνο το μέλλον της NMH, παραβαίνοντας τις νομικές του υποχρεώσεις.

Συνεπώς, οι γερμανικές αρχές υποστηρίζουν ότι η ανωτέρω διάταξη υποχρεώνει το κρατίδιο να αναλάβει τα έξοδα των εργασιών επισκευής και της ανανέωσης των εγκαταστάσεων, ώστε να είναι σύμφωνες με τις τεχνικές προδιαγραφές, ιδίως για προστασία από το θόρυβο, τη σκόνη και τα καυσαέρια. Εκτιμούν ότι η ανάληψη των εξόδων αυτών από το κρατίδιο έχει ήδη εγκριθεί από τους κοινοτικούς κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις που θέσπισε η Επιτροπή με την απόφαση της 26ης Ιουλίου 1988.

IV

Οι εταιρείες *Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH* και *Lech-Stahlwerke GmbH* υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 80 της συνθήκης ΕΚΑΧ, διότι παράγουν προϊόντα που παρατίθενται στο παράρτημα I της συνθήκης ΕΚΑΧ. Ως εκ τούτου, εφαρμόζονται οι διατάξεις της συνθήκης ΕΚΑΧ και του κώδικα ενισχύσεων στη χαλυβουργία. Η RNM, η οποία παράγει προϊόντα που διέπονται από τη συνθήκη ΕΚ, δεν πρόκειται να επωφεληθεί από τα προβλεπόμενα κρατικά μέτρα χρηματοδότησης, διότι η συμφωνία μεταφοράς κερδών και ζημιών μεταξύ της NMH και της RNM έχει λυθεί. Το γεγονός ότι η NMH είναι μέτοχος της RNM, είναι, στη προκειμένη περίπτωση, χωρίς σημασία για την εφαρμογή της συνθήκης ΕΚΑΧ.

Η Επιτροπή κίνησε τη διαδικασία σχετικά με την προβλεπόμενη κάλυψη από το κράτος του 80 % του συνόλου των ζημιών της NMH μέχρι το 1994. Οι γερμανικές αρχές διόρθωσαν την εκτίμηση των ζημιών που δηλώθηκε κατά την έναρξη της διαδικασίας. Οι ζημίες εκτιμήθηκαν οριστικά σε 156,4 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα (82,31 εκατομμύρια

Ecu) με αποτέλεσμα η προβλεπόμενη εισφορά της Βαυαρίας να καθορισθεί στα 125,7 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα (66,15 εκατομμύρια Ecu). Στην περίπτωση αυτή η Επιτροπή δεν θεωρεί απαραίτητη την επέκταση της διαδικασίας.

Κατά την έννοια του άρθρου 4 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚΑΧ, κρατική ενίσχυση είναι η μεταφορά κρατικών πόρων σε δημόσιες ή ιδιωτικές χαλυβουργικές επιχειρήσεις υπό μορφή απόκτησης συμμετοχής ή εισφοράς κεφαλαίου ή παρόμοιου τρόπου χρηματοδότησης. Η εν λόγω μεταφορά πόρων δεν αποτελεί, σύμφωνα με τη συνήθη επενδυτική πρακτική στην οικονομία της αγοράς, πραγματική εισφορά επιχειρηματικού κεφαλαίου, με την προσδοκία για μελλοντική απόδοση της επένδυσης ή για είσπραξη άλλων εσόδων [1].

1. Η προβλεπόμενη χορήγηση 125,7 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων (66,15 εκατομμύρια Ecu) από το κράτος στην NMH στο πλαίσιο της πώλησης σε ιδιωτική εταιρεία των μεριδίων που κατέχει το κρατίδιο της Βαυαρίας στην εν λόγω εταιρεία έναντι συμβολικής τιμής, αποτελεί μεταφορά κρατικών πόρων σε χαλυβουργική εταιρεία.

   Πρέπει να εξετασθεί εάν η μεταφορά κρατικών πόρων μπορεί να θεωρηθεί ως πραγματική εισφορά επιχειρηματικού κεφαλαίου, σύμφωνα με τη συνήθη επενδυτική πρακτική στην οικονομία της αγοράς, με την προσδοκία για μελλοντική απόδοση της επένδυσης ή για είσπραξη άλλων εσόδων.

   Οι γερμανικές αρχές διευκρίνισαν κατά τη διαδικασία ότι η χορήγηση πόρων του Δημοσίου δεν συνιστά εισφορά στο μετοχικό κεφάλαιο των εταιρειών από το κρατίδιο της Βαυαρίας ως μετόχου των εν λόγω εταιρειών η οποία συνδέεται με την προσδοκία τουλάχιστον της δυνατότητας να πραγματοποιηθούν στο μέλλον έσοδα από το κεφάλαιο αυτό. Τα ποσά που θα καταβληθούν θα θεωρηθούν ως μη προσοδοφόρα συνεισφορά, προκειμένου να καταστεί δυνατή η συνέχιση των δραστηριοτήτων των εταιρειών μετά την πώληση των κατεχόμενων από το κράτος μεριδίων και θα χρησιμοποιηθούν στη λογιστική των δύο εταιρειών προκειμένου να μειωθούν οι σωρευθείσες ζημίες. Το ομόσπονδο κρατίδιο της Βαυαρίας, ως μέτοχος μίας εταιρείας περιορισμένης ευθύνης, δεν είναι νομικά υποχρεωμένο να εισφέρει κεφάλαια που υπερβαίνουν το μερίδιό του στο εταιρικό κεφάλαιο, με αποτέλεσμα η ανωτέρω πράξη να μπορεί να θεωρηθεί ως πώληση μεριδίων έναντι αρνητικής τιμής. Η Βαυαρία έχει επίσης τη δυνατότητα να αποφασίσει να μην εισφέρει περαιτέρω κεφάλαια και να αποδεχθεί τυχόν πτώχευση της εταιρείας. Η ανωτέρω λύση θα ήταν σύμφωνη με τις νομικές της υποχρεώσεις ως μετόχου εταιρείας περιορισμένης ευθύνης.

2. Το γεγονός ότι το κρατίδιο της Βαυαρίας εκποιεί ένα μέρος των μετοχών που κατέχει σε διάφορες επιχειρήσεις και η επιδιωκόμενη συνολική τιμή θα είναι θετική, ακόμη και εάν συναινέσει σε «αρνητική τιμή πώλησης» για την NMH και την LSW, είναι άσχετο με την παρούσα διαδικασία, διότι κάθε μεμονωμένη περίπτωση πρέπει να εξετάζεται αυτόνομα. Οι συνθήκες δεν επιτρέπουν σε ένα κράτος μέλος να χορηγεί ενίσχυση σε μία εταιρεία στο πλαίσιο ιδιωτικοποίησης μόνο με το σκεπτικό ότι ο κρατικός προϋπολογισμός αντισταθμίζεται με την πώληση άλλης επιχείρησης που έχει αξία.

   Σύμφωνα με το άρθρο 83 της συνθήκης ΕΚΑΧ, κατ' ουδένα τρόπο προδικάζεται το καθεστώς ιδιοκτησίας των επιχειρήσεων που υπόκεινται στις διατάξεις της συνθήκης. Συνεπώς, η Επιτροπή οφείλει να είναι ουδέτερη όσον αφορά την ιδιωτικοποίηση μετοχών των επιχειρήσεων που εμπίπτουν στη συνθήκη ΕΚΑΧ. Στο πλαίσιο αυτό, δεν επιτρέπεται πριμοδότηση της σχεδιαζόμενης ιδιωτικοποίησης κατά την αξιολόγηση των χρηματοδοτικών μέτρων του κράτους υπέρ μίας χαλυβουργικής επιχείρησης.

3. Οι γερμανικές αρχές υποστηρίζουν ότι ένας ιδιώτης επενδυτής θα συμπεριφερόταν με παρόμοιο τρόπο σε περίπτωση που η εταιρεία στην οποία κατείχε ένα ποσοστό συμμετοχής επί σειρά ετών συσσώρευε ζημίες που έθεταν σε κίνδυνο τη βιωσιμότητα και επιθυμούσε να αποσυρθεί από αυτήν. Η γερμανική κυβέρνηση παραδέχθηκε ότι ένας μέτοχος δεν έχει νομική υποχρέωση να καλύψει τις ζημίες μίας επιχείρησης κατά ποσοστό μεγαλύτερο από το μερίδιό του στο εταιρικό κεφάλαιο. Ωστόσο, υποστηρίζει ότι θέλοντας να προστατεύσει τη δημόσια εικόνα του, τη φήμη του και την υπόληψή του και να ανταποκριθεί στις κοινωνικές του ευθύνες, ένας επενδυτής μπορεί να οδηγηθεί στην εκτίμηση ότι είναι εύλογη μία τελική εισφορά για την κάλυψη ενός μεγάλου τμήματος των σωρευθεισών ζημιών, ή πώληση του μεριδίου του έναντι συμβολικής τιμής.

   Όπως έκρινε το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο με την απόφαση της 21ης Μαρτίου 1991 [2],

   > «... ένας ιδιώτης εταίρος μπορεί ευλόγως να εισφέρει το αναγκαίο κεφάλαιο για την επιβίωση μιας επιχειρήσεως που αντιμετωπίζει παροδικές δυσχέρειες, η οποία όμως μετά από αναδιάρθρωση θα μπορούσε να επανεύρει την αποδοτικότητά της. Πρέπει επομένως να γίνει δεκτό ότι η μητρική εταιρεία μπορεί επίσης, επί περιορισμένο χρονικό διάστημα, να καλύπτει τις ζημίες μιας των θυγατρικών της προκειμένου να μπορέσει η τελευταία να παύσει τις δραστηριότητές της υπό τις καλύτερες δυνατές συνθήκες. Οι αποφάσεις αυτές είναι δυνατόν να υπαγορεύονται όχι μόνο από την πιθανότητα αποκομίσεως εμμέσου υλικού κέρδους, αλλά και από άλλες θεωρήσεις, όπως είναι η ανάγκη διατηρήσεως του καλού ονόματος του ομίλου ή της στροφής σε άλλες δραστηριότητες.

[1] Βλέπε απόφαση του Δικαστηρίου στις υποθέσεις C 40/85, *Βέλγιο κατά της Επιτροπής*, Συλλογή 1986, σ. 2321, 2345 · C 303/84, *Ιταλία κατά της Επιτροπής*, Συλλογή 1991, σ. I-1433, σ. I-1476 · απόφαση αριθ. 3855/91/ΕΚΑΧ της Επιτροπής ΕΕ αριθ. L 362 της 31. 12. 1991, σ. 57, παράγραφος 5 κεφάλαιο II · ανακοίνωση της Επιτροπής προς τα κράτη μέλη σχετικά με τις δημόσιες επιχειρήσεις, ΕΕ αριθ. C 307 της 13. 11. 1993, σ. 3, παράγραφοι 10 έως 21.

[2] Ιταλική Δημοκρατία κατά Επιτροπής *(ENI Lanerossi)*, Συλλογή 1991, σ. I-1433, σ. I-1476, αιτιολογικές σκέψεις 21 και 22.

Όταν πάντως οι εισφορές κεφαλαίου πραγματοποιούνται από τον δημόσιο επενδυτή χωρίς να υπάρχει προοπτική αποδοτικότητας ούτε μακροχρονίως, τότε πρέπει να θεωρηθούν ως ενισχύσεις.».

Πάντως, η σχεδιαζόμενη τελική εισφορά κεφαλαίου που θα συνέπιπτε με την πώληση των μεριδίων της Βαυαρίας δεν πρόκειται να επιτελεσθεί με προσδοκία αποδοτικότητας, ακόμη και μακροπρόθεσμα, διότι το κρατίδιο της Βαυαρίας ουδέποτε προσδοκούσε αποδοτικότητα από το εν λόγω κεφάλαιο.

4. Δεν είναι κατάλληλα να στηρίξουν την άποψη της γερμανικής κυβέρνησης τα παραδείγματα που παραθέτει για να αποδείξει ότι το γεγονός ότι το κρατίδιο της Βαυαρίας επωμίζεται ζημίες για να προστατεύσει την εικόνα που συνάδει με τη συνήθη συμπεριφορά των επενδυτών στην οικονομία της αγοράς.

Ένας μέτοχος μπορεί να αποφασίσει να εισφέρει συμπληρωματικό επιχειρηματικό κεφάλαιο για να εξασφαλίσει την επιβίωση μίας εταιρείας στην οποία παραμένει μέτοχος, ώστε να έχει τη δυνατότητα να αποκομίσει στο μέλλον απόδοση της επένδυσής του (βλέπε την πρώτη παράγραφο του αποσπάσματος που παρατίθεται στο σημείο 3). Σε μία εταιρεία, για παράδειγμα την Metallgesellschaft AG, η οποία αντιμετώπισε οικονομικές δυσκολίες λόγω διαχειριστικών σφαλμάτων, μπορούν οι πιστώτριες τράπεζες και οι μέτοχοι να λάβουν μέτρα ενίσχυσης για να αντισταθμίσουν τα σφάλματα που έχουν διαπραχθεί και να υπάρξει δυνατότητα για απόδοση της επένδυσης και περιορισμό των ζημιών που προξένησαν τα σφάλματα αυτά. Ωστόσο, οι τράπεζες και οι μέτοχοι που θα προέβαιναν σε τέτοια ενίσχυση, θα στήριζαν την απόφασή τους αποκλειστικά σε οικονομικά κριτήρια σχετικά με τον περιορισμό των ζημιών και τη διατήρηση προοπτικών αποδοτικότητας.

Όσον αφορά την Kennametal Hertel AG, η γερμανική κυβέρνηση ανέφερε ότι ο μέτοχος με την πλειοψηφική συμμετοχή, μία τράπεζα, πώλησε τη συμμετοχή του έναντι συμβολικής τιμής 1 γερμανικού μάρκου και παραιτήθηκε από απαιτήσεις λόγω δανείων που υπερέβαιναν τα 70 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα, ώστε να επιτρέψει την οικονομική αναδιάρθρωση της εταιρείας. Τα στοιχεία αυτά δεν καλύπτουν πλήρως το ιστορικό της υπόθεσης. Η εταιρεία αντιμετώπισε δυσχέρειες λόγω διαχειριστικών σφαλμάτων που παρ' ολίγο να την οδηγήσουν σε πτώχευση στα μέσα του 1993. Υπό τις συνθήκες αυτές, η συνέλευση των μετόχων αποφάσισε να προβεί σε μείωση κεφαλαίου βάσει των διατάξεων του Aktiengesetz. Οι μετοχές μίας βαυαρικής τράπεζας (25 %), και του κ. G. Hertel (επίσης 25 %), που ήταν μέλος της διοίκησης μέχρι τη στιγμή που εκδηλώθηκε η κρίση, πωλήθηκαν έναντι συμβολικής τιμής στην ανταγωνίστρια εταιρεία των ΗΠΑ Kennametal Inc., η οποία κατείχε ήδη συμμετοχή ύψους 25 % στην εταιρεία Hertel AG. Η Kennametal εισέφερε ένα νέο κεφάλαιο ύψους 75 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων στο πλαίσιο αύξησης του εταιρικού κεφαλαίου, ώστε να προσφέρει τις γερές βάσεις για την ευρωπαϊκή θυγατρική της, στην οποία κατέχει εν τέλει το 81 %. Στους λοιπούς μετόχους, οι οποίοι ήταν διατεθειμένοι να θέσουν τέλος στη δέσμευσή τους, προσφέρθηκαν 128 γερμανικά μάρκα ανά μετοχή. Οι εργαζόμενοι και οι τράπεζες συνεισέφεραν στην οικονομική αναδιάρθρωση, παραιτούμενοι από την καταβολή μισθών και εν μέρει από απαιτήσεις βάσει δανείων. Ο μόνος μέτοχος που εκχώρησε τη συμμετοχή του χωρίς οικονομικό όφελος από τον περιορισμό των ζημιών (όπως οι τράπεζες που παραιτήθηκαν από μέρος απαιτήσεων ώστε να εξοικονομήσουν περισσότερα από ό,τι σε περίπτωση πτώχευσης) ή από τη μελλοντική απόδοση ήταν ο κ. G. Hertel, ο οποίος πώλησε τη συμμετοχή του έναντι 1 γερμανικού μάρκου και δεν ήταν πρόθυμος να εισφέρει συμπληρωματικό κεφάλαιο, αν και συμμετείχε στη διοίκηση που ευθυνόταν για την επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης της εταιρείας. Η κατάσταση της Βαυαρίας στην εν λόγω υπόθεση είναι ανάλογη με την κατάσταση του κ. Hertel στην περίπτωση της Kennametal Hertel AG. Συνεπώς, η περίπτωση δεν ενδείκνυται για τη στήριξη της θέσης της γερμανικής κυβέρνησης.

Η εισφορά κεφαλαίου με την οποία διευκολύνεται η εξαγορά από τα ηγετικά στελέχη μίας εταιρείας που συνδέεται με τη μητρική της εταιρεία με συμφωνία μεταφοράς κερδών και ζημιών (για παράδειγμα Maschinenfabrik Weiherhammer) βασίζεται στη σύγκριση του κόστους της εκκαθάρισης/πτώχευσης και της απαραίτητης τελικής εισφοράς νέου κεφαλαίου. Στην περίπτωση αυτή, η νομική ευθύνη για τις εναπομένουσες υποχρεώσεις της θυγατρικής δεν περιορίζεται σε βαθμό ανάλογο με την ευθύνη του μετόχου μίας εταιρείας περιορισμένης ευθύνης (GmbH) ο οποίος δεν δεσμεύεται από τέτοια συμφωνία. Το κόστος εξωτερίκευσης (outsourcing) ορισμένων τμημάτων κάποιας επιχειρήσεως (για παράδειγμα Digital Equipment, Graetz Holztechnik GmbH) αναλαμβάνεται ώστε να εξασφαλισθεί η μελλοντική προμήθεια τμημάτων των δικών της προϊόντων, μειώνοντας παράλληλα το κόστος των εν λόγω τμημάτων και αποκομίζοντας, συνεπώς, ένα οικονομικό πλεονέκτημα.

Στην περίπτωση της Heilit & Woerner Bau AG (Μόναχο), ο όμιλος Schörghuber που έχει την έδρα του στο Μόναχο και δραστηριοποιείται κυρίως στον τομέα των επενδύσεων σε ακίνητα και της αξιοποίησής τους, καθώς και στον τομέα της ζυθοποιίας, εξαγόρασε τρεις ανεξάρτητες επιχειρήσεις κατασκευής ακινήτων και στη συνέχεια τις συγχώνευσε στη νέα επιχείρηση Heilit & Woerner Bau AG. Σκοπός του ομίλου ήταν να επεκτείνει τις δραστηριότητές του, ώστε να καλύψει το σύνολο του τομέα των ακινήτων, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων, της εργολαβίας, της κατασκευής και της διαχείρισης ακινήτων. Τα οικονομικά αποτελέσματα της εταιρείας επιδεινώνονταν διαρκώς, με αποτέλεσμα να λάβει ο όμιλος διάφορα μέτρα αναδιάρθρωσης που οδήγησαν τελικά σε ζημίες. Υπό τις συνθήκες αυτές, ο όμιλος αποφάσισε να αποσυρθεί από την επιχείρηση και τον τομέα των κατασκευών εν γένει. Το 98 % των μεριδίων της εταιρείας πωλήθηκε στην Walter Bau AG Augsburg έναντι συμβολικής τιμής ύψους 1 γερμανικού μάρκου και καταβλήθηκε τελική εισφορά κεφαλαίου ύψους 50 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων (26,3 εκατομμύρια Ecu). Σύμφωνα με τη διοίκηση του ομίλου Schörghuber, η τελική εισφορά υπολογίσθηκε βάσει ανειλημμένων

συμβάσεων κατασκευής, ιδίως στο εξωτερικό, που θα προκαλούσε ζημίες μετά την πώληση. Η διεύθυνση του ομίλου αποφάσισε να τερματίσει τη συμμετοχή της εισφέροντας κεφάλαιο που δεν θα επέδιδε όφελος, προκειμένου να προστατεύσει τη φήμη του ομίλου.

Η ανωτέρω περίπτωση δίνει την εντύπωση ότι αποτελεί παράδειγμα συμπεριφοράς ιδιωτικής εταιρείας που μπορεί να θεωρηθεί ανάλογη με τη σχεδιαζόμενη συμπεριφορά του ομόσπονδου κρατιδίου κατά την παρούσα διαδικασία. Ωστόσο, πρέπει να επισημανθούν οι ακόλουθες διαφορές: ο όμιλος Schörghuber εξακολούθησε να δραστηριοποιείται στον τομέα των ακινήτων και συνεπώς είχε συμφέρον να διατηρήσει καλές επαφές με άλλες εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον εν λόγω τομέα, οι οποίες θα αντιδρούσαν αρνητικά εάν ο όμιλος φαινόταν διατεθειμένος να αφήσει τις πιστώτριες εταιρείες της Heilit & Woerner να οδηγηθούν σε οικονομικές δυσχέρειες ή ακόμη και σε πτώχευση. Αντίθετα, η Βαυαρία προτίθεται να θέσει τέλος στη βιομηχανική συμμετοχή της στην NMH, χωρίς να έχει παρόμοιο συμφέρον. Επίσης, ο όμιλος Schörghuber είχε ζωτικό συμφέρον να διατηρήσει καλές σχέσεις με την περιφερειακή δημόσια διοίκηση που διαχειρίζεται το γενικό δημόσιο προγραμματισμό χρήσεων γης. Οι ανωτέρω εκτιμήσεις δεν αποβλέπουν σε μακροπρόθεσμα ή βραχυπρόθεσμα κέρδη που απορρέουν άμεσα από την εισφορά κεφαλαίου ύψους 50 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων, αλλά σε έμμεσα οικονομικά πλεονεκτήματα που απορρέουν από την καλή μελλοντική υπόληψη και φήμη του ομίλου, οι ενέργειες του οποίου παρακολουθούνται από άλλες εταιρείες και από το Δημόσιο. Πράγματι, το καλό όνομα του ομίλου μπορεί να θεωρηθεί ως σημαντικό στοιχείο που εξασφαλίζει τη δυνατότητα απόκτησης κερδών από μελλοντικές δραστηριότητες.

Στο σημείο αυτό φαίνεται καλό να υπομνησθεί η διάκριση που αναφέρεται στην υπόθεση ENI/Lanerossi μεταξύ ενός επενδυτή, μόνο κίνητρο του οποίου είναι η αποδοτικότητα, και των ιδιωτών επιχειρηματιών, όπως είναι μία βιομηχανική εταιρεία χαρτοφυλακίου, των οποίων οι αποφάσεις μπορεί να υπαγορεύονται όχι μόνον από τη βραχυπρόθεσμη απόκτηση κερδών, αλλά και από τη μέριμνα προστασίας της φήμης τους. Στην περίπτωση της Heilit & Woerner, ο όμιλος Schörghuber ενήργησε ως ιδιώτης επιχειρηματίας, λαμβάνοντας υπόψη τις μελλοντικές του δραστηριότητες, την υπόληψη ολόκληρου του ομίλου στην αγορά και το κύρος του. Ωστόσο, η συμπεριφορά του Δημοσίου πρέπει να συγκριθεί με τη συμπεριφορά ενός ιδιώτη επενδυτή [1], ο οποίος προσδοκά πάντοτε, τουλάχιστον μακροπρόθεσμα, κέρδος. Αυτή είναι η βάση του σκεπτικού που διατύπωσε το Δικαστήριο στην υπόθεση ENI/Lanerossi, όπως παρατίθεται ανωτέρω.

Σε καθένα από τα παραδείγματα που παρέθεσαν οι γερμανικές αρχές δεν κατέβαλε ιδιώτης επενδυτής ίδιο κεφάλαιο για να μεταβιβάσει τα μερίδια που κατέχει σε έναν ιδιώτη επιχειρηματία χωρίς να αποκομίσει οικονομικό πλεονέκτημα ανάλογο με τη νόμιμη εναλλακτική λύση, που είναι να παραμείνει αδρανής και να δεχθεί την ενδεχόμενη πτώχευση της εταιρείας αντί να εισφέρει συμπληρωματικό κεφάλαιο σε μία εταιρεία χωρίς να υπάρχουν οι προϋποθέσεις για απόδοση της επένδυσης.

Σύμφωνα με την ανωτέρω ανάλυση των μεμονωμένων παραδειγμάτων συμπεριφοράς επενδυτών, το επιχείρημα της γερμανικής κυβέρνησης ότι η Επιτροπή πρέπει να λάβει υπόψη της την τυπική συμπεριφορά των επενδυτών στα διάφορα κράτη μέλη δεν συμβάλλει στην εξέταση των εν λόγω θεμάτων, διότι δεν υφίσταται τυπική συμπεριφορά γερμανών επενδυτών παρόμοια με τη συμπεριφορά των βαυαρικής κυβέρνησης στην παρούσα περίπτωση, η οποία θα αποδείκνυε ότι το κρατίδιο της Βαυαρίας ενήργησε όπως ένας ιδιώτης επενδυτής.

5. Η Επιτροπή εξετάζει πάντοτε τη συμπεριφορά ιδιωτών επενδυτών που βρίσκονται στην ίδια ακριβώς κατάσταση με το κράτος προκειμένου να διαπιστώσει εάν η εισφορά κεφαλαίων του Δημοσίου συμφωνεί με τη συνήθη πρακτική σε οικονομία της αγοράς. Οι ιδιώτες μέτοχοι της εν λόγω εταιρείας θα λάμβαναν υπόψη τους όχι μόνο γενικές πολιτικές, αλλά και την ιδιαίτερη οικονομική κατάσταση της εταιρείας, προκειμένου να εκτιμήσουν εάν μία επένδυση είναι οικονομικά λογική.

Οι πρώην ιδιώτες μέτοχοι της NMH (Krupp Hoesch, Klöckner, Thyssen) λιγότερο από ένα έτος πριν από την ολοκλήρωση του προγράμματος ιδιωτικοποίησης της βαυαρικής κυβέρνησης που καλύπτει τη μεταβίβαση στον όμιλο Aicher των μεριδίων στην NMH και την LSW, πώλησαν τις μετοχές τους είτε έναντι συμβολικού ποσού είτε ακόμη πέτυχαν θετική τιμή πώλησης υπό συνθήκες ανάλογες με τις παρούσες ή και λιγότερο δυσοίωνες για την NMH. Πώλησαν επίσης τις απαιτήσεις λόγω δανείων των μετόχων, μόνο όμως υπό τον όρο ότι θα είχαν την ίδια μεταχείριση με οποιονδήποτε πιστωτή όσον αφορά το τίμημα των εν λόγω απαιτήσεων. Δεν ήταν διατεθειμένοι να εισφέρουν συμπληρωματικό κεφάλαιο πέραν αυτού που είχαν ήδη συμφωνήσει. Αυτό ήταν συνήθης συμπεριφορά με την απόσυρση από μία ζημιογόνο συμμετοχή με το χαμηλότερο δυνατό οικονομικό κόστος. Η απαλλαγή από έναν ανταγωνιστή δεν μπορεί να υπήρξε κίνητρο της πράξης τους, διότι στην περίπτωση αυτή θα ήταν προτιμότερο να αποκτήσουν και άλλες μετοχές με όσο το δυνατόν χαμηλότερη τιμή προκειμένου να αποκτήσουν τον έλεγχο της διαχείρισης. Στη συνέχεια η διοίκηση θα μπορούσε να κηρύξει πτώχευση ή να προβεί στην εκκαθάριση της εταιρείας.

Η Mannesmann Röhrenwerke AG εξακολουθεί να είναι μέτοχος της NMH, αλλά δεν είναι διατεθειμένη να συνεισφέρει χρηματοδοτικά για την αναδιάρθρωση της NMH. Το κίνητρο να διατηρήσει την ηγετική βιομηχανική θέση στην RNM αιτιολογεί ενδεχομένως το γεγονός ότι δεν συμπεριφέρθηκε όπως οι Krupp Hoesch, Thyssen και Klöckner, αλλά δεν μπορεί να αποδείξει ότι η σχεδιαζόμενη συμπεριφορά του κράτους αποτελεί πραγματική εισφορά επιχειρηματικού κεφαλαίου υπό συνθήκες οικονομίας της αγοράς.

[1] Βλέπε απόφαση 3855/91/ΕΚΑΧ, κεφάλαιο II, παράγραφος 5.

6. Ακόμη και ο όμιλος *Aicher*, ο οποίος αποτελείται από τις εταιρείες LSW, *Annahütte Max Aicher GmbH & Co KG* και ορισμένες άλλες εταιρείες που ελέγχει ο επιχειρηματίας *Max Aicher*, ο οποίος κατέχει το 44 % των μετοχών της NMH (μόνο 1 % λιγότερο από το κρατίδιο της Βαυαρίας), δεν είναι διατεθειμένος να εισφέρει ίδια κεφάλαια.

Το επιχείρημα της γερμανικής κυβέρνησης, σύμφωνα με το οποίο ο όμιλος *Aicher* πρόκειται να εισφέρει 188 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα (98,94 εκατομμύρια Ecu), είναι παραπλανητικό. Οι παλαιότερες εισφορές για τη διατήρηση της ρευστότητας της LSW δεν είναι ανάλογες με τη σχεδιαζόμενη συμπεριφορά του κράτους, διότι ο μέτοχος που παρέχει οικονομικούς πόρους παραμένει μέτοχος και, συνεπώς, έχει τουλάχιστον τη δυνατότητα απόκτησης μελλοντικών εσόδων σε αντιστάθμισμα της εξασφάλισης ρευστότητας. Η τιμή αγοράς των απαιτήσεων τραπεζών έναντι της NMH δεν είναι επίσης ανάλογη, διότι ο κ. *Aicher* θα καταβάλει το 40 % της ονομαστής αξίας τους, μόνο όμως υπό τον όρο ότι θα πραγματοποιηθεί εν τέλει η οικονομική αναδιάρθρωση της εταιρείας μέσω της σχεδιαζόμενης εισφοράς του Δημοσίου. Μετά τη σχεδιαζόμενη εισφορά του Δημοσίου η τιμής αγοράς των απαιτήσεων μπορεί πράγματι να θεωρηθεί ότι αντιστοιχεί στην αγοραία αξία των απαιτήσεων. Η «βασική ταμειακή ροή» της NMH δεν αποτελεί συνεισφορά του ομίλου *Aicher*, αλλά πρόθεση της διοίκησης που ελέγχεται από τον όμιλο να επενδύσει εκ νέου τα δυνητικά μελλοντικά έσοδα της NMH. Οι συνέπειες της συνεργασίας λόγω της συγχώνευσης δεν αποτελούν συνεισφορά του ομίλου *Aicher* ανάλογη με την εισφορά κεφαλαίου, διότι οι συνέπειες αυτές ωφελούν όλους τους συμμετέχοντες στον όμιλο που, ωστόσο, υφίσταται ήδη.

Συνεπώς, ο όμιλος *Aicher*, ο οποίος πρόκειται να αποκτήσει συμμετοχή ύψους 89 % στην NMH και να γίνει ο μόνος μέτοχος της LSW μετά τις σχεδιαζόμενες πράξεις και, συνεπώς, θα επωφεληθεί κατά κύριο λόγο ή κατ' αποκλειστικότητα από τυχόν επενδύσεις ή εισφορά κεφαλαίου, δεν είναι διατεθειμένος να εισφέρει νέο ίδιο κεφάλαιο σε μία από τις δύο εταιρείες.

7. Στις 26 Ιουλίου 1988 η Επιτροπή αποφάσισε ότι η συμμετοχή του κρατιδίου της Βαυαρίας στην NMH δεν συνιστά κρατική ενίσχυση, διότι άλλοι ιδιώτες επενδυτές, οι οποίοι εξαγόρασαν την πλειοψηφία των μετόχων, συμμετείχαν υπό τους ίδιους όρους. Η ανωτέρω απόφαση δεν εφαρμόζεται εκ των προτέρων στη μελλοντική συμπεριφορά που θα θεωρήσει απαραίτητη ή επιθυμητή το κράτος σε συνάρτηση με την ανωτέρω επένδυση. Κάθε μεταφορά πόρων του Δημοσίου αξιολογείται αυτόνομα. Εάν η Επιτροπή αποφασίσει ότι μία συγκεκριμένη επένδυση δεν συνιστά κρατική ενίσχυση, τούτο δεν συνεπάγεται ότι και κάθε μελλοντική ενέργεια του κράτους σε συνάρτηση με την επένδυση δεν συνιστά κρατική ενίσχυση, είτε το κράτος θεωρεί την ενέργεια αυτή ως απόρροια της συμμετοχής του είτε όχι.

Συνεπώς, εξάγεται το συμπέρασμα ότι κανένας ιδιώτης επενδυτής που θα βρισκόταν στην ίδια ακριβώς κατάσταση με το κρατίδιο της Βαυαρίας δεν θα ήταν διατεθειμένος να συνεισφέρει στην επιβίωση της εταιρείας με ανάλογο τρόπο. Ως εκ τούτου, προκύπτει ότι η προβλεπόμενη εισφορά 125,7 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων (66,15 εκατομμύρια Ecu) στην NMH σε συνάρτηση με την πώληση των μεριδίων του κρατιδίου της Βαυαρίας δεν αποτελεί πραγματική εισφορά επιχειρηματικού κεφαλαίου υπό συνθήκες οικονομίας της αγοράς και συνεπώς συνιστά κρατική ενίσχυση.

8. Όσον αφορά την προβλεπόμενη εισφορά 20 εκατομμυρίων μάρκων (10,52 εκατομμύρια Ecu) στην LSW σε συνάρτηση με τη μεταβίβαση των μετοχών του κρατιδίου της Βαυαρίας έναντι συμβολικής τιμής, πρέπει να επισημανθεί ότι ο κάτοχος της πλειοψηφίας των μεριδίων δεν πρόκειται να συνεισφέρει στην κάλυψη των ζημιών της εταιρείας με ανάλογο τρόπο. Η πραγματοποιηθείσα εισφορά για τη διατήρηση της ρευστότητας της LSW δεν είναι ανάλογη με τη σχεδιαζόμενη συμπεριφορά του κράτους, διότι ο μέτοχος που εισφέρει κεφάλαιο παραμένει μέτοχος και συνεπώς έχει τουλάχιστον τη δυνατότητα να αποκτήσει στο μέλλον έσοδα από την εισφορά κεφαλαίου. Ο όμιλος *Aicher* ενδέχεται να αποφασίσει στο μέλλον να καλύψει τις ζημίες της εταιρείας, με την προοπτική, όμως, να συμμετάσχει στα δυνητικά μελλοντικά κέρδη της εταιρείας. Ωστόσο, το κρατίδιο της Βαυαρίας προτίθεται να χορηγήσει οικονομικούς πόρους του Δημοσίου χωρίς να υφίσταται παρόμοια προοπτική. Ως μέτοχος εταιρείας περιορισμένης ευθύνης, το κρατίδιο της Βαυαρίας δεν υποχρεούται να εισφέρει ίδιο κεφάλαιο που υπερβαίνει το ποσοστό της συμμετοχής του στο εταιρικό κεφάλαιο της εταιρείας. Μπορεί να αποφασίσει να μην συνεισφέρει περαιτέρω και να δεχθεί το ενδεχόμενο να μην επαρκεί το ίδιο κεφάλαιο της LSW για την κάλυψη των ζημιών της, με αποτέλεσμα η διοίκηση να υποχρεωθεί να κηρύξει πτώχευση. Μέχρι εδώ τα επιχειρήματα που προβλήθηκαν ανωτέρω (στα σημεία IV.1 έως 4 και 6) σχετικά με την προβλεπόμενη εισφορά προς την NMH ισχύουν και για την προβλεπόμενη εισφορά προς την LSW. Ένας κοινός ιδιώτης επενδυτής δεν θα χορηγούσε χρηματοδοτική εισφορά σε μία εταιρεία κατά τη λήξη της συμμετοχής του, διότι το κεφάλαιο αυτό δεν θα απέδιδε ποτέ.

Συνεπώς, εξάγεται το συμπέρασμα ότι κανένας ιδιώτης επενδυτής που θα βρισκόταν στην ίδια ακριβώς κατάσταση με το κρατίδιο της Βαυαρίας δεν θα ήταν διατεθειμένος να συνεισφέρει για την επιβίωση της εταιρείας με ανάλογο τρόπο. Ως εκ τούτου, προκύπτει ότι η προβλεπόμενη εισφορά 20 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων (10,52 εκατομμύρια Ecu) στην LSW σε συνάρτηση με την πώληση των μεριδίων του κρατιδίου της Βαυαρίας δεν αποτελεί πραγματική εισφορά επιχειρηματικού κεφαλαίου υπό συνθήκες οικονομίας της αγοράς και συνεπώς συνιστά κρατική ενίσχυση.

Βάσει του άρθρου 4 της συνθήκης ΕΚΑΧ, απαγορεύεται κάθε χορήγηση κρατικής ενίσχυσης σε χαλυβουργικές εταιρείες. Ο κώδικας ενισχύσεων στη χαλυβουργία, ο οποίος εγκρίθηκε ομόφωνα από το Συμβούλιο βάσει του άρθρου 95 της συνθήκης ΕΚΑΧ, προβλέπει τη δυνατότητα χαρακτηρισμού ορισμένων κατηγοριών ενίσχυσης ως συμβιβάσιμων με την κοινή αγορά. Πρόκειται για τις ενισχύσεις για την έρευνα και την ανάπτυξη (άρθρο 2), για την προστασία του περιβάλλοντος (άρθρο 3), για το κλείσιμο εγκαταστάσεων (άρθρο 4) και για τις ενισχύσεις που προβλέπονται από τα γενικά περιφερειακά επενδυτικά καθεστώτα ενισχύσεων σε ορισμένες περιοχές της Κοινότητας (άρθρο 5).

Η προβλεπόμενη κρατική ενίσχυση μέσω της εισφοράς 125,7 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων (66,15 εκατομμύρια Ecu) στην NMH και 20 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων (10,52 εκατομμύρια Ecu) στην LSW δεν καλύπτεται από μία από τις ανωτέρω διατάξεις. Ως εκ τούτου, δεν συμβιβάζεται με τον Κώδικα Ενισχύσεων στη Χαλυβουργία.

9. Όσον αφορά την προβλεπόμενη εισφορά 56 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων (29,47 εκατομμύρια Ecu) για την κάλυψη του κόστους ορισμένων επενδύσεων, υπενθυμίζεται ότι στις 26 Ιουλίου 1988 η Επιτροπή αποφάσισε ότι η συμμετοχή του κρατιδίου της Βαυαρίας στην NMH δεν συνιστά κρατική ενίσχυση. Η διάταξη της συμφωνίας της 4ης Νοεμβρίου 1987, όπως παρατίθεται ανωτέρω σημείο III.9 δεν αποτέλεσε αντικείμενο της απόφασης της Επιτροπής.

Ο όρος «Altlasten» καλύπτει υπό την ευρεία έννοια, που αποδέχθηκαν αρχικά οι υπηρεσίες της βαυαρικής κυβέρνησης, τη ρύπανση του χώρου των εγκαταστάσεων κατά το παρελθόν. Στο πλαίσιο αυτό πρέπει να υπομνησθεί ότι η παλαιά Maxhütte κατείχε ένα μεταλλωρυχείο που έκλεισε το 1987 και προκάλεσε σοβαρά περιβαλλοντικά προβλήματα που έπρεπε να επιλυθούν.

Η Επιτροπή συναντά μερικές φορές μία παρόμοια ρύθμιση σε περιπτώσεις εξαγοράς των εγκαταστάσεων μίας εταιρείας που έχει πτωχεύσει από μία άλλη ή από μία νεοσύστατη εταιρεία. Ο κίνδυνος να θεωρηθεί υπεύθυνη η τελευταία για την πρόκληση ρύπανσης στο παρελθόν από μία διαφορετική διοίκηση είναι πολύ μεγάλος και ανυπολόγιστος, ιδιαίτερα όσον αφορά τα χαλυβουργικά και χημικά προϊόντα. Δεν θα υπήρχε καμία πιθανότητα πώλησης τέτοιων γαιών, ακόμη και έναντι συμβολικής τιμής, ή εξεύρεσης κάποιου πιθανού αγοραστή του χώρου. Τούτο θα είχε ως αποτέλεσμα ότι ορισμένοι βιομηχανικοί χώροι, ιδιαίτερα σε περιοχές που πλήττονται από σοβαρά προβλήματα ανασυγκρότησης, δεν θα μπορούσαν ποτέ να ξαναχρησιμοποιηθούν.

Συνεπώς, όταν το κράτος αναλαμβάνει τον οικονομικό κίνδυνο, εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον, χωρίς να χορηγεί οικονομικά πλεονεκτήματα στον αγοραστή της γης, που δεν θα πραγματοποιούσε ποτέ την αγορά, χωρίς αυτή την εγγύηση. Μία παρόμοια ρύθμιση θα απέφερε οφέλη μόνο στην εταιρεία που είναι υπεύθυνη για τις περιβαλλοντικές καταστροφές, που στις περιπτώσεις αυτές δεν υφίσταται πλέον.

Η γερμανική κυβέρνηση ουδέποτε διευκρίνισε, είτε γραπτώς είτε προφορικώς, ότι η συμβατική ρύθμιση υποχρεώνει το κράτος να καλύψει το κόστος επισκευών και επενδύσεων για παραγωγικές εγκαταστάσεις. Η πραγματογνωμοσύνη των 53 σελίδων του δικηγορικού γραφείου στο οποίο την ανέθεσε η διοίκηση της NMH, η οποία καλύπτει την ερμηνεία του όρου «Altlasten», δεν κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή πριν από την έκδοση της απόφασης της 26ης Ιουλίου 1988. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή δεν είχε τη δυνατότητα να λάβει υπόψη της την ιδιαίτερη ερμηνεία του όρου βάσει των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων. Συνεπώς, η πρόθεση των βαυαρικών αρχών να χορηγήσουν επενδυτική ενίσχυση ύψους 56 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων το πολύ δεν καλύπτεται από την απόφαση της Επιτροπής της 26ης Ιουλίου 1988. Επομένως, η φύση της προβλεπόμενης χρηματοδότησης θα προσδιορισθεί στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας.

Η χρηματοδοτική εισφορά για την κάλυψη των επενδυτικών δαπανών αποτελεί μεταφορά κρατικών πόρων σε χαλυβουργική εταιρεία, χωρίς να αποτελεί πραγματική εισφορά επιχειρηματικού κεφαλαίου σε συνθήκες οικονομίας της αγοράς και, ως εκ τούτου, συνιστά κρατική ενίσχυση.

Σκοπός της σχεδιαζόμενης χορήγησης 56 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων (29,47 εκατομμύρια Ecu) είναι η υλοποίηση των επενδύσεων προκειμένου να συμμορφωθεί η εταιρεία με τους κανόνες περί προστασίας του περιβάλλοντος. Για το λόγο αυτό, η Επιτροπή επεσήμανε κατά την κίνηση της διαδικασίας ότι η θέση αυτή είναι δυνατό να εξετασθεί βάσει του άρθρου 3 του κώδικα ενισχύσεων στη χαλυβουργία, εφόσον οι γερμανικές αρχές παράσχουν τις απαραίτητες πληροφορίες που θα της επιτρέψουν να διαπιστώσει εάν πληρούνται οι προβλεπόμενες προϋποθέσεις της εν λόγω διάταξης. Οι γερμανικές αρχές δεν διαβίβασαν τις πληροφορίες αυτές, αλλά επανέλαβαν τα επιχειρήματά τους ότι η χορήγηση του ανωτέρω ποσού καλύπτεται από την απόφαση της Επιτροπής της 26ης Ιουλίου 1988. Οι γερμανικές αρχές δεν ενδιαφέρθηκαν να εγκριθεί, ενδεχομένως, ένα τμήμα των επενδυτικών δαπανών βάσει των διατάξεων του άρθρου 3 του κώδικα ενισχύσεων στη χαλυβουργία.

Συνεπώς, η προβλεπόμενη εισφορά εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων (29,47 εκατομμύρια Ecu) μπορεί να θεωρηθεί μόνο ως γενική επενδυτική ενίσχυση που δεν συμβιβάζεται με τον κώδικα ενισχύσεων στη χαλυβουργία. Το άρθρο 5 του κώδικα ενισχύσεων στη χαλυβουργία δεν εφαρμόζεται, διότι οι δύο εταιρείες δεν βρίσκονται στο έδαφος της πρώην Λαοκρατικής Δημοκρατίας της Γερμανίας.

V

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι τα προβλεπόμενα χρηματοδοτικά μέτρα του κρατιδίου της Βαυαρίας συνιστούν κρατική ενίσχυση που δεν συμβιβάζεται με τη συνθήκη ΕΚΑΧ και τον κώδικα ενισχύσεων στη χαλυβουργία,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η προβλεπόμενη εισφορά ύψους 125,7 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων για την κάλυψη σωρευθεισών ζημιών και η προβλεπόμενη εισφορά ύψους 56 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων για την κάλυψη συγκεκριμένων επενδύσεων στις χαλυβουργικές επιχειρήσεις που υπάγονται στη συνθήκη EKAX, Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH, Sulzbach-Rosenberg, καθώς και η προβλεπόμενη εισφορά 20 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων για την κάλυψη σωρευθεισών ζημιών στη χαλυβουργική επιχείρηση που υπάγεται στη συνθήκη

EKAX, Lech-Stahlwerke GmbH, Meitingen-Herbertshofen, συνιστούν κρατική ενίσχυση που απαγορεύεται βάσει των διατάξεων της συνθήκης EKAX, δεν είναι νόμιμη βάσει της απόφασης αριθ. 3855/91/EKAX της Επιτροπής και, επομένως, δεν επιτρέπεται να χορηγηθεί.

Άρθρο 2

Η γερμανική κυβέρνηση θα γνωστοποιήσει στην Επιτροπή εντός δύο μηνών μετά την κοινοποίηση της παρούσας απόφασης τα μέτρα που έλαβε προκειμένου να συμμορφωθεί με την παρούσα απόφαση.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας.

Βρυξέλλες, 4 Απριλίου 1995.

Για την Επιτροπή

Karel VAN MIERT

Μέλος της Επιτροπής